EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2013 03 05
COM(2013) 111 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl pažangos, padarytos pagal Reglamentą (EB) Nr. 166/2006 kuriant Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrą (EIPTR)

(Tekstas svarbus EEE)

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl pažangos, padarytos pagal Reglamentą (EB) Nr. 166/2006 kuriant Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrą (EIPTR)

(Tekstas svarbus EEE)

TURINYS

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl pažangos, padarytos pagal Reglamentą (EB) Nr. 166/2006 kuriant Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrą (EIPTR) 2

1. Bendrosios aplinkybės ir įvadas 4

2. Apie šį įvertinimą 4

3. Reglamento įgyvendinimo ES lygmeniu padėtis 5

3.1. EIPTR interneto svetainė 5

3.2. Duomenų srautas ir kokybės užtikrinimas ES lygmeniu 6

3.3. Komisijos gairės 6

4. EIPTR įgyvendinimo valstybių narių lygmeniu padėtis 7

4.1. Bendrosios pastabos 7

4.2. Teršalų išleidimas į orą 7

4.3. Teršalų išleidimas ir perdavimas į vandenį 8

4.4. Teršalų išleidimas į žemę 8

4.5. Atliekų perdavimas 8

5. Tolesnio EIPTR įgyvendinimo tobulinimo galimybės 8

5.1. Duomenų kokybės ir naudotojų pasitikėjimo didinimas 9

5.2. Duomenų naudojimo ir keitimosi jais gerinimas 9

5.3. Tolesnis EIPTR teisinio pagrindo ir jo sąsajų su kitais teisės aktais nagrinėjimas 10

6. Išvada 10

1. BENDROSIOS APLINKYBĖS IR ĮVADAS

Išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrai suteikia visuomenei galimybę susipažinti su taršos duomenimis, susijusiais su teršalų ir atliekų išleidimu[1] ir perdavimu už objekto vietos ribų[2] bei su jais susijusiomis taršiausių pramonės šakų tendencijomis. Tokie registrai gali padėti viešiesiems ir privatiesiems sprendimų priėmėjams nustatyti ekonomiškai efektyvių taršos mažinimo strategijų prioritetus ir įrodyti taršos mažinimo pažangą. Be to, tokie registrai gali praversti stebint pažangą ir atitiktį vykdant atitinkamus nacionalinius, ES arba tarptautinius įsipareigojimus arba susitarimus.

Reglamentu (EB) Nr. 166/2006 sukurtas Europos išleidžiamų ir perduodamų teršalų registras (toliau – EIPTR), kuriuo Europos Sąjungoje įgyvendinamas Orhuso konvencijos[3] JT EEK protokolas dėl išleidžiamų ir perduodamų teršalų registrų. Šis registras sukurtas 2000 m. įsteigto Europos išmetamų teršalų registro (toliau – EITR) pagrindu ir jį papildo.

Pagrindinė EIPTR paskirtis – sudaryti sąlygas susipažinti su didžiausių pramonės objektų aplinkosaugos informacija. Prievolė teikti konkrečių rūšių pramonės šakų taršos ataskaitas yra susieta su reglamente nurodytomis teršalų ribomis ir ja siekiama mažinti pagrindinius pramoninės taršos šaltinius, ypač nurodytuosius Direktyvoje 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės. Ataskaitose turi būti pateikiama informacija apie visus atvejus, kai bet kurie sąraše esantys teršalai išleisti į aplinką objekto teritorijoje viršijant išleidžiamų teršalų ribas dėl tyčinės arba atsitiktinės, įprastinės arba neįprastinės žmogaus veiklos. Ataskaitose nurodomos vertės turi būti pagrįstos geriausios kokybės duomenimis, gautais atlikus matavimus, skaičiavimus ar vertinimus.

EIPTR reglamento 17 straipsniu Komisija raginama peržiūrėti valstybių narių EIPTR pateiktas taršos ataskaitas ir apskritai pateikti pirmųjų trejų registro tvarkymo metų patirties įvertinimą. Ataskaita apima pirmuosius trejus EIPTR įgyvendinimo metus.

2. APIE ŠĮ ĮVERTINIMĄ

Pirmieji EIPTR duomenys (susiję su 2009 m.) buvo paviešinti 2011 m. gegužės mėn. specialioje interneto svetainėje[4]; tuo metu jau turėti trejų metų duomenys ir buvo galima pradėti rengti šį įvertinimą. Padedant Europos aplinkos agentūrai (toliau – EAA) nustatyti duomenų rinkiniai ir duomenų kokybės užtikrinimo priemonės. Su konsultantų pagalba iš valstybių narių surinkta informacija apie EIPTR įgyvendinimą nacionaliniu lygmeniu ir duomenų teikimą ataskaitose. Siekiant įvertinti EIPTR interneto svetainės[5] darbą, surinkta papildomos informacijos. Atliekant šį darbą

---

1 „Išleidimas“ – tai tyčinis arba atsitiktinis, įprastinis arba neįprastinis teršalų patekimas į aplinką dėl žmogaus veiklos, įskaitant išsiliejimą, išmetimą, nuotėkį, įšvirkštimą, išmetimą arba išvertimą, arba kanalizacijos sistemomis, galutinai neišvalius nuotekų.

2 „Perdavimas už objekto vietos ribų“ – tai naudoti arba šalinti skirtų atliekų ir valyti skirtose nuotekose esančių teršalų judėjimas už objekto ribų.

3 Orhuso konvencija dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais.

4 http://prtr.ec.europa.eu/.

5 „Final report, Three years of implementation of the E-PRTR, Supporting study for the European Commission“ (Galutinė ataskaita. Treji EIPTR įgyvendinimo metai. Europos Komisijai skirtas pagalbinis tyrimas), *Umweltbundesamt GmbH Austria*, tyrimo užsakovas – Aplinkos generalinis direktoratas (Aplinkos GD).

bendradarbiauta su EAA, o dėl atliktos analizės rezultatų ir rekomendacijų konsultuotasi su valstybių narių ekspertais ir suinteresuotosiomis šalimis. Be to, siekdama įvertinti EIPTR ir kitų duomenų bazių tarpusavio papildomumą ir galimas spragas, Komisija taip pat išnagrinėjo atitinkamus galiojančius Europos teisės aktus ir iniciatyvas.

Reikėtų pabrėžti, kad patirtis, įgyta tvarkant ataskaitas su 2010 m. duomenimis, paskelbtais internete 2012 m. balandžio mėn., patvirtina įvertinimą ir šioje ataskaitoje pateiktas išvadas.

3. REGLAMENTO ĮGYVENDINIMO ES LYGMENIU PADĖTIS

3.1. EIPTR interneto svetainė

Pagal reglamento 10 straipsnio 1 dalį Komisija paskelbia registrą internete ir leidžia visuomenei juo naudotis nemokamai. EIPTR interneto svetainę publikuoja ir prižiūri EAA; ji sudaro sąlygas toliau integruoti EIPTR duomenis su kitais duomenų rinkiniais. Interneto svetainė sukurta taip, kad visuomenei ja naudotis būtų visiškai lengva, o informacija būtų pasiekiama nuolatos ir greitai.

Šiuo metu EIPTR interneto svetainėje leidžiama susipažinti su duomenimis, kuriuos pateikė maždaug 29 tūkst. pagrindinių pramonės objektų, veikiančių 65 ūkinės veiklos srityse pagrindiniuose pramonės sektoriuose[6], ir pateikiama informacijos apie išleistų į orą, vandenį ir žemę teršalų kiekius, už objekto vietos ribų perduotų atliekų kiekius ir į nuotekas patekusių 91 rūšies teršalų (įskaitant sunkiuosius metalus, pesticidus, šiltnamio efektą sukeliančias dujas ir dioksinus) kiekius. Be šių pagrindinių duomenų rinkinių, kurie apima pagrindinius sutelktosios taršos šaltinius, EIPTR taip pat saugomi erdviniu požiūriu neapibendrinti duomenys, susiję su išlakomis iš pasklidosios taršos šaltinių į orą, o taršos iš pasklidosios taršos šaltinių į vandenį duomenys bus netrukus įtraukti.

Iš EIPTR interneto svetainės naudotojų protokolų analizės ir specialių naudotojų apklausų rezultatų matyti, kad EIPTR interneto svetaine naudojasi įvairiausi naudotojai, įskaitant viešąsias tarnybas, privačias įmones ir plačiąją visuomenę. Naudotojai mano, kad apskritai interneto svetainės dizainas yra tinkamas ir patogus. Jų manymu, apibendrinti ir neapibendrinti duomenys pateikiami išsamiai ir patogiu naudoti formatu. Tokius teigiamus rezultatus patvirtina ir naudotojai, gyvenantys ne Europos Sąjungoje, o kelios trečiosios valstybės išreiškė norą naudotis Europos sistema kaip pagrindu kuriant savo nacionalinius registrus. Tačiau keletas naudotojų patarė toliau tobulinti svetainę, kad puslapius naudotojams būtų patogiau naršyti (pvz., pagerinti naršymo ir paieškos funkcijas), o svetainė būtų prižiūrima reguliariau (pvz., ištaisyti neveikiančius saitus). Kiti pasiūlė suvienodinti naudojamus terminus. Tiek naudotojai, tiek valstybės narės pritarė tam, kad būtų naudinga pateikti kontekstinės informacijos, paaiškinančios rodomus duomenis ir jų palyginamumą (pvz., matavimo metodą).

Nors EIPTR interneto svetaine dažnai remiamasi kaip autoritetingu taršos duomenų šaltiniu, o prie jos kasdien jungiasi vidutiniškai 590 įvairiausių naudotojų, akivaizdu,

[6] Devyni pagrindiniai pramonės sektoriai: energetika; metalų gamyba ir apdirbimas; mineralinių medžiagų apdirbimas; chemijos pramonė; atliekų ir nuotekų tvarkymas; popieriaus ir medienos gamyba bei perdirbimas; intensyvioji gyvulininkystė ir akvakultūra; gyvūniniai ir augaliniai maisto ir gėrimų sektoriaus produktai; kita.

kad apie svetainės buvimą būtų galima informuoti plačiau, o naudotojų skaičių – padidinti.

3.2. Duomenų srautas ir kokybės užtikrinimas ES lygmeniu

Remiantis reglamento 5 straipsniu, objektų operatoriai, kuriems taikomas šis reglamentas, valstybės narės, kurioje jie yra įsikūrę, kompetentingai institucijai turi kasmet teikti konkrečius duomenis. Valstybės narės privalo rinkti šiuos pranešamus duomenis, patikrinti jų kokybę ir persiųsti juos Komisijai ir EAA, kad šios juos paskelbtų EIPTR interneto svetainėje. Numatyta ir galimybė duomenis pateikti pakartotinai.

Parengta automatinė patikros priemonė, kad valstybės narės prieš pateikdamos EIPTR duomenis galėtų juos patikrinti ir užtikrinti jų atitiktį nustatytam ataskaitos formatui. Tikrinama tokia informacija, kaip teršalų rūšis, pramonės sektorių kodai ir geografinės koordinatės, atliekama būtinoji formato patikra, kiekybinė išleistų teršalų arba atliekų verčių patikra, ieškant klaidingų duomenų, tikrinamas konfidencialumo principų laikymasis.

Pirmuosius kelis reglamento įgyvendinimo metus į EIPTR registrą teikiamų duomenų kokybę tikrino EAA, laikydamasi proceso, paprastai vadinamo „neformalia peržiūra“:

- valstybėms narėms buvo teikti išsamūs atsiliepimai apie jų pateiktų duomenų kokybę ir išsamumą. Atlikdama peržiūrą EAA įvertindavo objektų ir ataskaitų dėl išleistų teršalų skaičių, tikrindavo nurodytus išleistų ir perduotų teršalų kiekius, konfidencialumo prašymus ir netyčinio išleidimo atvejus;
- vėliau EIPTR duomenys būdavo lyginami su duomenimis, pateiktais vykdant prievoles teikti kitas ataskaitas (pvz. pagal Teršalų išmetimo nacionalinių ribų direktyvą[7], Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos direktyvą[8], Miesto nuotekų valymo direktyvą[9] ir Atliekų statistikos reglamentą[10]), siekiant nustatyti ir ištaisyti skirtumus ir galimus neatitikimus.

Tiek automatinė patikros priemonė, tiek galimybė pakartotinai pateikti duomenis valstybėms narėms davė daug naudos. Neformali peržiūra taip pat labai padėjo skatinant gerąją praktiką pirmaisiais EIPTR veiklos metais. Be to, ji pravertė nustatant praneštų duomenų neatitikimo atvejus ir galimas klaidas, o valstybėms narėms padėjo kurti kokybės užtikrinimo gerąją praktiką. Akivaizdu, kad valstybėms narėms ir toliau reikia gerinti pateikiamų duomenų kokybės užtikrinimą.

3.3. Komisijos gairės

2006 m. Komisija, laikydamasi reglamento 14 straipsnio, paskelbė gaires dėl EIPTR įgyvendinimo[11], jomis patikslindama, kas ką ir kaip turi pranešti, ir pateikdama orientacinį sąrašą sektorių ir teršalų, kurių duomenis reikėtų pranešti. Be to, šiame dokumente visuomenei pateikiama naudingos informacijos apie patį EIPTR. Visi konsultacijose dalyvavę suinteresuotieji asmenys teigė, kad rengiant ataskaitas gairių dokumentas labai praverčia. Peržiūrėjus gaires būtų galima išaiškinti dar vis keblumų

---

7 Direktyva 2001/81/EB.
8 Direktyva 2003/87/EB.
9 Direktyva 91/271/EEB.
10 Reglamentas (EB) Nr. 2150/2002.
11 http://prtr.ec.europa.eu/docs/LT_E-PRTR_fin.pdf.

keliančius klausimus, pavyzdžiui, su veiklos aprašymais susijusius neaiškumus, ir padėti įgyvendinti reglamentą sklandžiau.

4. EIPTR ĮGYVENDINIMO VALSTYBIŲ NARIŲ LYGMENIU PADĖTIS

4.1. Bendrosios pastabos

Visos ES valstybės narės, Norvegija, Islandija, Lichtenšteinas, Šveicarija ir Serbija EIPTR reglamentą įgyvendino.

2007–2009 m. valstybės narės tenkinamai teikė reikiamus duomenis. Tas matyti iš registre pateikiamos išsamios informacijos. Tokia padėtis džiugina, visų pirma atsižvelgiant į tai, kad kuriant naujas ataskaitų teikimo sistemas visoms susijusioms šalims paprastai reikalingas tam tikras mokymosi procesas. Su trūkstama informacija susijusios problemos dažniausiai kildavo dėl konkrečių interpretavimo sunkumų. Šie sunkumai, visų pirma, buvo susiję su teršalų išleidimu į žemę, įskaitant ataskaitas dėl filtrato iš atliekų sąvartynų. Kai kurie įgyvendinimo sunkumai, apie kuriuos buvo pranešta, sieti su tuo, kad kompetentingoms institucijoms akivaizdžiai trūko išteklių prieš teikiant duomenis Komisijai patikrinti jų kokybę. Galiausiai viena valstybė narė susiduria su dar viena neišspręsta problema – pagal reglamentą teiktinų duomenų konfidencialumo klausimu.

Pagal 5 straipsnio 4 dalį operatoriai, kuriems taikomas EIPTR reglamentas, yra įpareigoti kompetentingoms institucijoms teikti kokybiškiausius turimus duomenis, susijusius su teršalų išleidimu ir perdavimu. Be to, pagal reglamento 9 straipsnio 1 ir 2 dalis nacionalinės kompetentingos institucijos įgaliotos įvertinti pateiktų duomenų kokybę ir nustatyti, ar atskirų objektų pateikta informacija tenkina išsamumo, darnumo ir tikslumo kriterijus.

Iš atlikto įvertinimo rezultatų matyti, kad pateikti EIPTR duomenys buvo nevienodai išsamūs – pagrindinių teršalų išleidimo į orą duomenys buvo nuoseklūs, teršalų išleidimo į vandenį ir atliekų perdavimo duomenys mažiau išsamūs, o apie teršalų išleidimo į žemę atvejus duomenys teikti gana prastai.

Šios problemos gali kliudyti tiek plačiosios visuomenės, tiek nacionalinių ir ES institucijų galimybei tinkamai naudoti EIPTR duomenis, taip pat vykdyti kitas ES arba tarptautines prievoles teikti ataskaitas[12].

4.2. Teršalų išleidimas į orą

Atsižvelgiant į augantį poreikį tiksliau valdyti oro kokybę, taip pat ir nacionaliniu, regioniniu ir vietos mastu, nacionalinių taršos duomenų lyginimas yra vienas iš didžiausių EIPTR pridėtinės vertės elementų. Teikiamos azoto oksido, sieros dioksido ir anglies dioksido išleidimo nacionalinės ataskaitos yra labai išsamios ir nuoseklios, palyginti su ataskaitomis arba aprašais, teikiamais vykdant kitas tarptautines prievoles.

Teikiamos kitų teršalų ataskaitos nevienodu mastu skiriasi nuo kitų nacionalinių aprašų. Kai kuriais atvejais nacionalinėse ataskaitose nepateikti duomenys, kurių būtų galima tikėtis pagal orientacinius sektorių ir numatomų teršalų sąrašus, pateiktus gairių dokumente. Tą galėjo lemti ataskaitų teikimo proceso trūkumai, gairių dokumento netikslumai arba atskirų įrenginių ypatybės.

[12] Pavyzdžiui, teikti išmetamųjų teršalų aprašus pagal Teršalų išmetimo nacionalinių ribų direktyvą, Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvenciją ir ES šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą.

4.3. Teršalų išleidimas ir perdavimas į vandenį

Teikiamos teršalų išleidimo į vandenį ataskaitos, vertintojų nuomone, yra priimtinos kokybės, tačiau jos ne tokios išsamios kaip išlakų į orą ataskaitos.

Nustatytos teikiamų teršalų išleidimo į vandenį ataskaitų problemos yra susijusios su keletu teršalų, visų pirma išleidžiamų iš komunalinių nuotekų valymo įrenginių, nes pateikti duomenys daugiau arba mažiau nesutampa su išleistų teršalų kiekiais, kurių būtų galima tikėtis pagal orientacinius sektorių ir numatomų teršalų sąrašus, pateiktus gairių dokumente. Išleistų teršalų ataskaitos galėjo būti nepateiktos dėl to, kad neegzistuoja tinkami taršos veiksniai arba analizės metodai, reikalingi kai kurių prioritetinių medžiagų, nustatytų Vandens pagrindų direktyvoje, įprastiniam matavimui. Be to, būtina išaiškinti filtrato iš atliekų sąvartynų ataskaitų teikimo aspektus. Galiausiai ypač didelį susirūpinimą kelią riboti duomenys apie chlorpirifoso, heksachlorbutadieno, izoproturono, etileno oksido, tetrachloretileno, tetrachlormetano ir trichloretileno išleidimą.

4.4. Teršalų išleidimas į žemę

Palyginti su išlakų į orą ir išleidimo į vandenį ataskaitomis, gauta labai nedaug teršalų išleidimo į žemę ataskaitų, kurias teikė vos kelios valstybės narės. Kadangi kitų viešai skelbiamų duomenų šaltinių, kurie galėtų praversti tikrinant, nėra, kol kas negalima daryti jokių aiškių išvadų dėl teršalų išleidimo į žemę. Kaip minėta komunikate dėl dirvožemio apsaugos teminės strategijos įgyvendinimo[13], EIPTR yra potencialiai svarbi pramoninių teršalų sekimo priemonė, taigi skatinama tobulinti šio registro įgyvendinimą. Akivaizdu, kad valstybės narės skirtingai supranta teršalų išleidimą į žemę, todėl šią problemą būtina išspręsti.

4.5. Atliekų perdavimas

Pagal EIPTR reglamentą objektų teiktos pavojingų ir nepavojingų atliekų perdavimo ataskaitos palygintos su 2008 m. duomenimis, kuriuos valstybės narės teikė pagal reglamentą (EB) Nr. 2150/2002 dėl atliekų statistikos. EIPTR ataskaitos apima tik pavojingų ir nepavojingų atliekų perdavimo iš pagrindinių atskirų objektų atvejus, o ataskaitos pagal Reglamentą dėl atliekų statistikos apima ištisus sektorius ir tam tikrų kategorijų atliekų kaupimąsi, duomenis renkant iš administracinių šaltinių, atliekant apklausas, statistinius skaičiavimus arba derinant šiuos metodus. Taigi ataskaitų teikimo metodai pagal šiuos du teisės aktus skiriasi. Vis dėlto iš analizės rezultatų matyti, kad dėl EIPTR reglamente nustatytų ribų ataskaitos teikiamos tik dėl maždaug 39 % pavojingų atliekų ir 17 % nepavojingų atliekų kiekio, taip apie skirtingus ūkio sektorius pateikiant labai nevienodus duomenis.

Nors akivaizdu, kad EIPTR reglamentu sumažinus būtinąsias ataskaitų teikimo ribas, būtų teikiama daugiau ataskaitų dėl atliekų perdavimo, du minėti teisės aktai papildo vienas kitą ir juos taikant kartu dabar sukaupiama naudinga žinių bazė.

5. TOLESNIO EIPTR ĮGYVENDINIMO TOBULINIMO GALIMYBĖS

Veikiančio EIPTR kūrimas yra sudėtingas uždavinys, su kurio įgyvendinimu susiję nemažai viešųjų ir privačiųjų suinteresuotųjų šalių. Atsižvelgdama į dabartinį pirmojo įgyvendinimo etapo įvertinimą, Komisija mano, kad reglamentas įgyvendinamas palyginti neblogai. Vėliau gerėjančią situaciją būtų galima stebėti kasmet, nes valstybės narės ir kitos suinteresuotosios šalys jau įprato naudotis

[13] COM(2012) 46.

registru. Palyginti su padėtimi iki EIPTR reglamento priėmimo, ES piliečiai, analitikai, politikos formuotojai ir sprendimų priėmėjai dabar turi kur kas geresnę prieigą prie išsamios informacijos apie taršos rūšis ir kiekius pagal didžiausias pramonės šakas ir pasklidosios oro taršos šaltinius.

Nors iš įvertinimo rezultatų matyti, kad paties reglamento peržiūra dar nereikalinga, kelis aspektus būtų galima pagerinti, *inter alia*, patikslinus Komisijos gairių dokumentus.

Ypatingas dėmesys bus skirtas teikiamų duomenų kokybės ir išsamumo gerinimui, taip pat duomenų naudojimo galimybių didinimui. Prireikus bus imtasi vykdymo užtikrinimo veiksmų.

5.1. Duomenų kokybės ir naudotojų pasitikėjimo didinimas

Padidinus registro patikimumą ir kokybę, bus galima padidinti naudotojų pasitikėjimą juo, taip padidinant jo naudojimo mastą.

Komisija peržiūrės gairių dokumentą, ypač reglamento taikymo sritį ir jo aiškinimą. Bus patikslintos apibrėžtys (pvz., teršalų išleidimo į žemę ir filtrato), paaiškinta, kuriuos ataskaitų elementus galima laikyti konfidencialiais. Bus skirta dėmesio keletui kitų konkrečių problemų, pvz., bus patikslinti ūkio veiklos porūšiai, kuriems taikoma prievolė teikti ataskaitas, ir peržiūrėtas sąrašas įvairios veiklos numatomų teršalų.

Tikimasi, kad valstybės narės labiau stengsis užtikrinti teikiamų duomenų kokybę. EIPTR reglamentu operatoriai įpareigojami duomenų kokybę užtikrinti, o kompetentinga institucija – šią kokybę įvertinti. Prieš pateikiant duomenis Komisijai, reikėtų kur kas visapusiškiau patikrinti šių duomenų išsamumą, nuoseklumą ir patikimumą. Siekdamos vėliau pataisyti pateiktus duomenis valstybės narės neturėtų pasikliauti EAA atliekama neformalia peržiūra, o turėtų pačios atlikti duomenų kokybės patikrinimą. Per jau prasidėjusį antrąjį reglamento įgyvendinimo etapą Komisija skatins atsakomybę už duomenų kokybę prisiimti operatorius ir valstybes nares. Jei tokia praktika pasirodys tinkama, ji bus įtvirtinta taikant bausmes už pažeidimus.

Valstybėms narėms perimant atsakomybę už duomenų kokybės užtikrinimą, ES lygmens sistemiškos nacionalinių duomenų peržiūros mastas bus mažinamas. Valstybės narės raginamos vadovautis gerąją nacionaline praktika, susiformavusia EAA neformalios peržiūros, vykdytos pirmaisiais reglamento įgyvendinimo metais, pagrindu. Siekiant užtikrinti aukštos kokybės nacionalinių duomenų teikimą, galimybė pakartotinai teikti duomenis nebus panaikinta.

Komisija ir toliau skatins atitinkamų ekspertų grupių dalyvavimą. Vandens pagrindų direktyvos darbo grupė cheminių medžiagų klausimais bus skatinama dalytis savo patirtimi su EIPTR ekspertų grupe, kad šiai padėtų nustatyti junginių išleidimo į vandenį taršos veiksnius. Be to, bus skatinamas EIPTR ekspertų grupės bendradarbiavimas su kitomis ekspertų grupėmis, kaip antai dirbančiomis aplinkos oro kokybės užtikrinimo arba Teršalų išmetimo nacionalinių ribų direktyvos įgyvendinimo srityse.

5.2. Duomenų naudojimo ir keitimosi jais gerinimas

Siekiant EIPTR interneto svetainę padaryti patogesnę naudotojams, ji bus patobulinta pagal šiuos nustatytus prioritetus: geresnis funkcionalumas, naršymas ir paieškos funkcijos, galimybė pateiktus duomenis papildyti techninę informacija,

terminologijos suvienodinimas ir nuorodos į duomenų rinkinius, surinktus vykdant prievoles teikti kitas ataskaitas.

Komisija pasinaudos esamomis galimybėmis skatinti EIPTR naudojimą mokslinės, techninės ar politinės analizės bei plačiosios visuomenės informavimo tikslais. Atsižvelgiant į dabartinius kai kurių ataskaitų teikimo sistemų, naudojamų aplinkosaugos stebėjimui, pasiūlymus arba peržiūras, greičiausiai EIPTR naudojimas ir poveikis toliau didės. Šiomis aplinkybėmis galimybių toliau plėtoti duomenų srautų sąveiką teiks tolesnis Direktyvos 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų ir Direktyvos 2004/101/EB (dėl apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos) įgyvendinimas ir vykdoma Teminės oro taršos strategijos peržiūra. Visų pirma sąveikos bus siekiama norint supaprastinti geriausių prieinamų gamybos būdų informacinių dokumentų rengimą ir peržiūrą pagal Komisijos įgyvendinimo sprendimą 2012/119/ES.

5.3. Tolesnis EIPTR teisinio pagrindo ir jo sąsajų su kitais teisės aktais nagrinėjimas

Komisija vėl išnagrinės, ar reikia peržiūrėti reglamentą siekiant geriau jį įgyvendinti ir ginti ES suinteresuotųjų šalių interesus, bei pateiks savo išvadas antrojoje trejų metų EIPTR įgyvendinimo ataskaitoje (kurioje bus nagrinėjami 2013–2015 m. duomenys). Be to, šioje ataskaitoje bus įvertinta, kuo skiriasi EIPTR, Direktyvos dėl pramoninių išmetamų teršalų ir kitų ES teisės aktų taikymo sritys.

6. IŠVADA

Integruotas ir sąveikus EIPTR – svarbi žinių bazės plėtimo priemonė, skirta ekonomiškai efektyviam ir skaidriam oro, vandens ir žemės išteklių valdymui.

EIPTR įkūrimas buvo esminis žingsnis siekiant didinti išleidžiamų pramoninių teršalų rūšių ir kiekių skaidrumą ir vykdyti aplinkos stebėjimą. Principu „iš apačios į viršų“ grindžiamame EIPTR saugomas unikalus duomenų rinkinys, apimantis informaciją apie įvairiausius teršalus, jų išleidimo ir perdavimo į visas terpes atvejus.

Komisijos atliktas reglamento įgyvendinimo vertinimas parodė, kad dirbta pakankamai sėkmingai. Valstybės narės gana sparčiai prisitaikė prie naujų prievolių ir dabar apie daugumą teršalų išleidimo atvejų duomenys patikimai surenkami, įvertinami ir pateikiami Komisijai.

Vis dėlto esama poreikio ir galimybių padėtį dar labiau pagerinti. Šioje ataskaitoje aprašyti veiksmai padės spręsti keletą svarbiausių problemų, nustatytų atliekant peržiūrą, ir toliau didinti EIPTR tinkamumą, taip pat skatins plačiau naudotis svarbia registre saugoma aplinkosaugos informacija. Siekiant veiksmingai imtis veiksmų, kurių teikiama nauda gali būti didžiausia, jie bus vykdomi pagal atitinkamai nustatytus prioritetus.